

Verlag onderzoek Nederlandse Muziekprijs

30-9-2022

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Opdracht en werkwijze
Hoofdstuk 3	Algemeen
Hoofdstuk 4	Beschrijving NMP, procedure en Adviescommissie
Hoofdstuk 5	Onderzoeksvragen en aanbevelingen

Lijst met Bijlagen

- A. Reglement d.d. 1 januari 2015 en Beoordelingskader
- B. Protocol Onderzoekscommissie

Definities

Adviescommissie	de commissie die het FP adviseert over de NMP
Beoordelingskader	criteria, opgesteld in 2022, aan de hand waarvan de Adviescommissie de beoordeling van het door een kandidaat ingediende Plan en de auditie van die kandidaat bespreekt
FP	Fonds Podiumkunsten die de NMP namens de minister van OCW verzorgt
NMP	de Nederlandse Muziekprijs zoals vastgelegd in het Reglement
Onderzoekscommissie	de commissie die onderzoek gedaan heeft naar de gang van zaken rondom de NMP
Plan	een plan, opgesteld door de kandidaat, voor zijn artistieke ontwikkeling gedurende een periode van twee à drie jaar
Prijs	de toekenning van de prijs van de NMP
Reglement	Reglement procedure Nederlandse Muziekprijs d.d. 1 januari 2015
Traject	het ontwikkelingstraject dat door een deelnemer met goed gevolg doorlopen moet worden. Als voorwaarde voor het kunnen toekennen van de Prijs

Hoofdstuk 1- Inleiding

Het Fonds Podiumkunsten (“**FP**”) is het cultuurfonds voor muziek, theater, muziektheater, dans en festivals in Nederland. Het FP geeft namens de Rijksoverheid ondersteuning aan alle vormen van professionele podiumkunst.

De Nederlandse Muziekprijs is de hoogste onderscheiding die door het ministerie van OCW aan een musicus, werkzaam in de klassieke muziek, wordt uitgereikt. Het is een staatsprijs. De prijs, waarvan de organisatie is ondergebracht bij het FP, wordt toegekend op advies van een door het FP samengestelde commissie, de Adviescommissie Nederlandse Muziekprijs (“**Adviescommissie**”).

In 2021 heeft de Adviescommissie besloten om een van de deelnemers aan het aan het traject dat vooraf gaat aan de eventuele toekenning van de Nederlandse Muziekprijs (“**NMP**”), de prijs niet toe te kennen. De betreffende deelnemer heeft in de pers uiting gegeven aan haar ongenoegen over de werkwijze van (leden van) de Adviescommissie en het traject van de NMP.

Naar aanleiding van de door de uiting van dit ongenoegen ontstane onrust in de pers en op sociale media heeft het FP besloten een onderzoekscommissie in te stellen en deze op te dragen om een onderzoek te doen naar de gang van zaken aangaande de NMP (“**Onderzoekscommissie**”). De opdracht richt zich niet specifiek op het doen van onderzoek naar hetgeen is voorgevallen rondom de kwestie die aanleiding was voor het instellen van de Onderzoekscommissie, hoewel de betreffende kwestie uiteraard wel vaak is besproken.

De naam van de Nederlandse Muziekprijs kan enige verwarring scheppen. Na aanmelding en selectie van een kandidaat door de Adviescommissie volgt namelijk niet de uitreiking van een prijs, maar de toelating tot een ontwikkelingstraject. Voor het ontwikkelingstraject wordt door het FP een deel van het haar toekomstige budget van OCW beschikbaar gesteld. Het stelt de kandidaat in staat om zich in een periode van maximaal 3 jaar verder te ontwikkelen. Wanneer het ontwikkelingstraject tot genoegen van de Adviescommissie is afgelegd, adviseert deze het FP tot uitreiking van de prijs. De prijs bestaat uit een beeldje, er is geen geldbedrag aan verbonden. In dit rapport wordt onderscheid gemaakt tussen het ontwikkelingstraject (“**Traject**”) en de uiteindelijke prijs bestaande uit een beeldje (“**Prijs**”).

Hoofdstuk 2 - Opdracht en werkwijze

Opdracht

Het FP heeft in mei 2022 de Onderzoekscommissie ingesteld en een onderzoeksopdracht geformuleerd. Blijkens de opdracht wenst het FP in ieder geval antwoord te krijgen op de volgende vragen:

- a. Welke zaken spelen/hebben gespeeld met betrekking tot toelating, begeleiding, opvolging en communicatie tijdens de onderzoeksperiode?
- b. Hoe verhouden deze zaken zich tot de in het reglement vastgelegde criteria en organisatiebeschrijving?

En ten slotte:

- c. Welke aanbevelingen zijn er voor de inrichting van het studietraject van de Nederlandse Muziekprijs en de communicatie daarover in de toekomst?

De onderzoeksperiode is beperkt tot de periode van 1 januari 2015, de datum van vastlegging van het Reglement, tot heden.

Hoofdstuk 3 - Algemeen

Samenstelling Onderzoekscommissie

De Onderzoekscommissie bestaat uit Janneke van der Wijk (voorzitter) en Martine Bijkerk. Sara van der Kooi is de secretaris van de Onderzoekscommissie.

Onafhankelijkheid Onderzoekscommissie

De Onderzoekscommissie bevestigt dat zij haar onderzoek en analyse in onafhankelijkheid heeft kunnen uitvoeren. Haar bevindingen heeft de Onderzoekscommissie zonder invloed van derden kunnen opschrijven.

Onderzoeksprotocol Onderzoekscommissie

De Onderzoekscommissie heeft na ontvangst van de opdracht een concept onderzoeksprotocol opgesteld en aan het FP voorgelegd. Na verwerking van enkele beperkte opmerkingen, heeft de Onderzoekscommissie het onderzoeksprotocol vastgesteld. Voorafgaand aan het interview ontvingen de deelnemers het onderzoeksprotocol.

Interviews

De Onderzoekscommissie heeft in juni en juli 2022 in totaal 17 interviews afgenomen met evenzoveel personen. De geïnterviewde personen zijn na overleg met het FP geselecteerd. Er is geprobeerd om een zo breed mogelijke vertegenwoordiging te spreken, waaronder:

1. Voorzitters en oud-voorzitters van de Adviescommissie;
2. Leden en oud-leden Adviescommissie;
3. FP-secretaris compositie;
4. Kandidaten en potentiële kandidaten, waaronder kandidaten die de NMP hebben gewonnen, kandidaten die zijn afgewezen voor toelating tot het Traject, en een kandidaat die de Prijs niet heeft gewonnen;
5. De directeur en voormalig directeur van het FP.

Alle interviews zijn door de beide leden van de Onderzoekscommissie en de secretaris afgenomen. De Onderzoekscommissie startte ieder interview met dezelfde vragen, namelijk: wat is het doel van de NMP en voor wie is de NMP bedoeld? Uiteraard kan voor het antwoord op deze vragen naar het Reglement (en naar de website van het FP) worden verwezen, maar de vragen dienden vooral om na te gaan of de gesprekspartners eenzelfde beleving hadden ten aanzien van de aard van de NMP en degenen voor wie de NMP bedoeld is. Vervolgens ging de Onderzoekscommissie systematisch de verschillende elementen van Prijs en Traject langs om zo te komen tot een antwoord op de drie onderzoeksvragen.

Door alle geïnterviewden is ermee ingestemd dat een geluidsopname van het interview is gemaakt. Deze geluidsopnamen zijn uitsluitend gebruikt voor de uitwerking van een gespreksverslag. De gespreksverslagen zijn ter becommentariëring, correctie en eventuele aanvulling aan de geïnterviewde personen voorgelegd. Alle geïnterviewde personen hebben de definitieve versie van het verslag van hun interview goedgekeurd en aan onderzoekers geretourneerd. De geluidsopnamen zijn daarna gewist.

Documenten

De Onderzoekscommissie heeft zich gericht op het reglement genaamd Reglement procedure Nederlandse Muziekprijs, welke geldt sinds 1 januari 2015 ("**Reglement**"). Het Reglement is gepubliceerd op de website van het FP.

De secretaris van het FP heeft een meer recent (in 2022 opgesteld) document aan de Onderzoekscommissie ter hand gesteld waarin criteria zijn opgenomen aan de hand waarvan de Adviescommissie de beoordeling van het door een kandidaat ingediende plan en van de auditie van die kandidaat bespreekt ("**Beoordelingskader**").

Het Reglement en het Beoordelingskader zijn als **Bijlage A** aangehecht.

(Concept) rapportage

Het FP heeft in september 2022 voorafgaand aan de oplevering van dit rapport een finaal concept van het rapport ingezien en die versie gecontroleerd op feitelijke onjuistheden. Dit heeft geleid tot aanpassingen van ondergeschikte aard.

Gender

In dit rapport wordt geen onderscheid naar geslacht of identiteit gemaakt en worden alle personen in de manlijke vorm aangeduid.

Hoofdstuk 4 - Beschrijving NMP, procedure en Adviescommissie

Inleiding

De Onderzoekscommissie is elk interview gestart met de vraag naar de aard en doelgroep van de NMP. Op deze vragen werd geen eenduidig antwoord gegeven. Hoewel velen benoemden dat de NMP de hoogste Nederlandse onderscheiding is die een klassiek geschoold musicus kan krijgen, en dat het een staatsprijs is, bleek verschillend gedacht te worden over het doel van de NMP, de doelgroep, en de regels met betrekking tot de NMP. In Hoofdstuk 5 wordt nader ingegaan op deze verschillen. In dit Hoofdstuk 4 wordt een korte feitelijke beschrijving gegeven van de organisatie en procedure van de NMP zodat de lezer van dit rapport enig inzicht heeft in de context waarin de antwoorden op de onderzoeksvragen zijn gegeven.

Procedure NMP

Aanmelding.

Voor een kandidaat start de procedure van de NMP bij het moment waarop de kandidaat zich als gegadigde aanmeldt bij de secretaris van het FP. De vereisten voor de aanmelding staan op de website van het FP. Blijkens de website moet de kandidaat onder meer een plan hebben voor zijn artistieke ontwikkeling voor een periode van twee à drie jaar (hierna: “**Plan**”). Het komt voor dat, indien het Plan volgens de Adviescommissie ontoereikend is, de kandidaat de gelegenheid krijgt om het aan te passen en op een later moment opnieuw in te dienen.

Op basis van de aanmelding wordt door de Adviescommissie besloten de kandidaat uit te nodigen auditie te doen of de kandidaat af te wijzen. De auditie vindt plaats ten overstaan van (het grootste deel van) de leden van de Adviescommissie.

Toelating tot Traject.

Op basis van de auditie en het Plan besluit de Adviescommissie vervolgens het FP te adviseren de kandidaat toe te laten tot het Traject of de kandidaat af te wijzen.

Bij het begin van het Traject wordt door de Adviescommissie, in samenspraak met de kandidaat, een mentor geselecteerd. De mentor is meestal een van de leden van de Adviescommissie. De mentor staat de kandidaat tijdens het Traject bij en is, samen met de secretaris van de Adviescommissie, de tussenpersoon tussen Adviescommissie en kandidaat.

Het Traject heeft geen vaste vorm of inhoud. Uitgangspunt is de inhoud van het Plan en de daarin door de kandidaat uitgesproken persoonlijke doelen en ambities, welke in samenspraak met de Adviescommissie, de mentor en de kandidaat nader worden uitgewerkt en invulling krijgen. Het Traject kan bijvoorbeeld het volgen van masterclasses inhouden, het maken van een studiereis, ondersteuning op theateraal gebied, persoonlijke ontwikkeling van de kandidaat, et cetera. Voorop staat steeds de ontwikkeling van de musicus tot solist. De mogelijkheden hangen mede af van de persoon van de kandidaat, de interactie van de kandidaat met de mentor en de secretaris, het beschikbare budget, en de mogelijkheden binnen de muziekwereld. Het Traject heeft een duur van twee tot drie jaar en wordt regelmatig tussentijds aangepast in verband met de wensen van de kandidaat of de mogelijkheden binnen de muziekwereld.

Toekenning van de Prijs.

Aan het eind van het Traject beoordeelt de Adviescommissie of de kandidaat de ontwikkeling zoals die aan het begin van het Traject is geformuleerd ook daadwerkelijk heeft doorgemaakt. Volgens de meeste geïnterviewden (waaronder ook kandidaten) wordt er meer dan eens op gewezen dat deelname aan het Traject geen garantie is dat de Prijs ook zal worden toegekend, maar dat de toekenning van de Prijs afhankelijk is van het behalen van de in het Plan vermelde ontwikkelingsdoelen. Zijn die ontwikkelingsdoelen naar het oordeel van de Adviescommissie behaald, dan adviseert de Adviescommissie het FP om de Prijs toe te kennen waarna de directeur van het FP het formele besluit tot toekenning neemt.

De Prijs, bestaande uit een beeldje, wordt in het openbaar uitgereikt door een bewindspersoon. Ter gelegenheid van de uitreiking organiseert het FP een feestelijk concert, in de regel met orkest, tijdens welk concert de kandidaat als solist optreedt.

Adviescommissie, voorzitter en mentor

De Adviescommissie bestaat uit een door het FP te bepalen aantal van ongeveer negen personen. Het FP selecteert en benoemt de leden voor een periode van drie jaar, met de mogelijkheid van eenmalige herbenoeming. Het FP wijst ook de voorzitter van de Adviescommissie aan. Voorheen had de voorzitter stemrecht in de vergaderingen van de Adviescommissie en nam inhoudelijk deel aan de discussies daarin. Recentelijk (in 2022) is hierin verandering gebracht en heeft de voorzitter een meer technische rol: hij heeft geen stemrecht meer en neemt niet langer inhoudelijk deel aan de discussies in de vergaderingen van de Adviescommissie.

De voorzitter vertegenwoordigt - al dan niet samen met andere leden - de Adviescommissie in de relatie met het FP. Sinds de voorzitter een meer technische rol heeft wordt de voorzitter vergezeld van de mentor en de secretaris bij belangrijke gesprekken met de kandidaten.

Kort gezegd heeft de Adviescommissie tot taak om de aangemelde kandidaten te beoordelen en hierover een advies te geven aan het FP, om de ontwikkeling van de tot het Traject toegelaten kandidaten te volgen en om, aan het eind van het Traject, te beoordelen of de kandidaten in aanmerking komen voor toekenning van de Prijs en hierover het FP te adviseren.

Het uitgangspunt is dat de leden van de Adviescommissie aan de overlegvergaderingen van de Adviescommissie deelnemen (meestal tweemaal per jaar) en een of meer concerten van de tot het Traject toegelaten kandidaten bezoeken.

De Adviescommissie selecteert in samenspraak met de kandidaat iemand die gedurende de looptijd van het Traject als mentor voor de kandidaat optreedt. De mentor komt in de regel uit de gelederen van de Adviescommissie, maar soms wordt voor een externe mentor gekozen.

Rol secretaris, het FP en OCW

Een beleidsmedewerker van het FP (de FP-secretaris compositie) draagt als zodanig verantwoordelijkheid voor de NMP. Daarnaast is vanuit het FP een administratief secretaris beschikbaar voor de Adviescommissie. De FP-secretaris compositie onderhoudt het contact met (potentiële) kandidaten, bewaakt het budget dat beschikbaar is voor het Traject van een kandidaat, en ondersteunt de Adviescommissie inhoudelijk waar mogelijk. De andere secretaris ondersteunt de

Adviescommissie in praktische zin (vergaderingen plannen en notuleren, concertagenda rondsturen etc.).

De NMP is ingesteld door het ministerie van OCW, die de verantwoordelijkheid daarvoor in handen van het FP heeft gelegd. Het FP stelt de Adviescommissie in, welke namens het FP een deel van de procedure voor haar rekening neemt.

Hoofdstuk 5 - Beantwoording onderzoeksvragen

Onderzoeksvraag 1: Welke zaken spelen/hebben gespeeld met betrekking tot toelating, begeleiding, opvolging en communicatie tijdens de onderzoeksperiode?

De Onderzoekscommissie heeft de onderzoeksvraag zo begrepen dat de vraag is of er zaken spelen of hebben gespeeld die knellen, of die voor verbetering vatbaar zijn. Een korte beschrijving van de feitelijke gang van zaken met betrekking tot toelating, begeleiding, opvolging en communicatie is hiervoor in Hoofdstuk 4 al gegeven. In dit Hoofdstuk 5 wordt de onderzoeksvraag beantwoord op basis van de inhoud van de door de geïnterviewde personen geaccordeerde gespreksverslagen.

De onderzoeksperiode is een periode van 7 jaar (2015-2022). Verschillen van inzicht zoals hierna beschreven kunnen mede te maken hebben met voortschrijdend inzicht dat in die periode is ontstaan.

De Onderzoekscommissie heeft het volgende geconstateerd:

A. Doel NMP, podium, doelgroep

Over het doel van de NMP blijkt door de geïnterviewde personen verschillend te worden gedacht. De in het Reglement en op de website gegeven definities en beschrijvingen bieden ruimte voor het bestaan van die verschillen. De verschillen in visie op het doel van de NMP leiden ertoe dat ook op de aspecten van de NMP verschillende visies bestaan. In de visie dat de NMP wordt gezien als een onderscheiding voor zeer uitzonderlijk talent dat zo goed als zeker als solist de weg naar het internationale orkestpodium zal kunnen vinden, is de discussie over het besluit tot toelating van een kandidaat tot het Traject een andere dan in de visie waarin de nadruk ligt op de mogelijkheid van de ontwikkeling van een kandidaat richting een solocarrière, al dan niet met orkest.

Prijs of Traject

De NMP wordt in het Reglement gedefinieerd als 'een onderscheiding die namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt toegekend aan een kandidaat die naar het oordeel van de Adviescommissie met succes een ontwikkelingstraject heeft afgerond dat hem in staat stelt als musicus op het hoogste artistieke niveau binnen de internationale muziekpraktijk te functioneren.'

In deze definitie worden dus zowel Prijs als Traject genoemd: het succesvol doorlopen door een kandidaat van het Traject is een voorwaarde voor toekenning van de Prijs aan die kandidaat. Voor het merendeel van de geïnterviewden is de mogelijkheid voor een kandidaat om het Traject te doorlopen het belangrijkste aspect van de NMP. Het winnen van de Prijs is uiteraard zeker niet onbelangrijk. Maar, zo is de gedachte van velen, ook als aan een kandidaat uiteindelijk de Prijs niet wordt toegekend heeft deze het belangrijkste deel van de NMP, namelijk deelname aan het Traject, ontvangen.

Door verschillende geïnterviewden is nadrukkelijk aangegeven dat aan de kandidaten steeds duidelijk wordt gemaakt dat toelating tot het Traject niet automatisch betekent dat de kandidaat aan het eind van het Traject de Prijs zal ontvangen. Dit is echter niet na te gaan omdat hierover in het verleden nooit schriftelijke vastlegging heeft plaatsgevonden.

Sommige van de geïnterviewde personen nemen als uitgangspunt dat de stellige overtuiging dat een kandidaat de Prijs zal winnen een voorwaarde moet zijn voor het besluit tot toelating van die kandidaat tot het Traject. In deze visie moet een kandidaat niet tot het Traject toegelaten worden als niet, in een percentage uitgedrukt, voor ten minste 80% zeker is dat de kandidaat de Prijs zal ontvangen.

Te bereiken podium

Over het podium waarop de ontwikkeling in het Traject zich richt wordt ook verschillend gedacht. Voor sommigen is het doel van de NMP musici te helpen als solist met orkest op het internationale concertpodium op te treden. Alle geïnterviewde personen waren het erover eens dat een kandidaat alleen dan in aanmerking komt voor de Prijs als hij uitzonderlijk getalenteerd en vaardig is.

Velen hebben aangegeven dat de kandidaat ook, teneinde als solist met orkest op internationale concertpodia op te treden, een instrument moet bespelen waarnaar vraag is in het internationale muziekveld en daarvoor het juiste repertoire moet beheersen. Daarbij werd meestal uitgelegd dat voor kandidaten met een instrument als piano, viool of cello de mogelijkheid om als solist met orkest op te treden aanzienlijk groter is dan degenen met een instrument zoals bijvoorbeeld gitaar, trombone of blokfluit. Het zou kunnen zijn dat in de Adviescommissie regelmatig wordt gediscussieerd over het soort instrument dat de kandidaat beheerst, maar in de praktijk is een minder gangbaar solo-instrument voor orkest geen grote belemmering gebleken voor het in aanmerking komen voor de NMP. Dit blijkt uit de lijst met winnaars van de NMP op de website van het FP: vanaf 2015 is de Prijs uitgereikt niet alleen aan kandidaten op de piano (2x), viool en een tenor, maar ook aan kandidaten met instrumenten trombone, blokfluit, slagwerk, hoorn en harp.

Een aantal van de geïnterviewde leden van de Adviescommissie heeft genoemd dat kandidaten die zich hadden aangemeld voor deelname aan de NMP niet zijn toegelaten vanwege het beperkte repertoire waarop zij zich richtten. Hierdoor is de indruk bij de Onderzoekscommissie ontstaan dat een te eng repertoire eerder een belemmering vormt voor toelating tot het Traject dan het bespelen van een minder gangbaar solo-instrument voor orkest. Of dit vermoeden juist is, is niet precies na te gaan omdat hierover niets is vastgelegd.

Tenslotte relativeerden sommige geïnterviewden een of meer van de criteria internationaal, orkest of zelfs klassieke muziek. Diegenen vonden bijvoorbeeld de mogelijkheid dat een kandidaat de kwaliteiten bezit die van internationale allure zijn, belangrijker dan de kans dat de bewuste kandidaat het internationale podium kan bereiken. In deze visie komt een kwalitatieve kandidaat met een minder gangbaar solo-instrument voor orkest voor het klassieke podium, of die zich op een beperkt repertoire richt, in gelijke mate voor toelating tot het Traject in aanmerking als elke andere kwalitatieve kandidaat. Tevens werd opgemerkt dat het optreden met kamerorkest evenzeer kwalificeert als optreden met orkest. Ook zou, volgens een van de geïnterviewde personen, een kandidaat met een focus op contemporaine minimalmuziek toegelaten moeten kunnen worden. Bij de relativering van de vereisten werd regelmatig genoemd dat de NMP aansluiting moet houden met de moderne tijd en een hedendaags publiek moet zien te bereiken. In het bijzonder de vereiste van het solo spelen met (symfonie)orkest werd door velen als niet meer van deze tijd bestempeld.

Doelgroep

De NMP wordt door de geïnterviewden gezien als de hoogste onderscheiding die muziektalent in Nederland kan krijgen. Het feit dat de NMP een staatsprijs is maakt echter dat sommigen vinden dat de Prijs voorbehouden moet zijn voor iemand die al heeft aangetoond over uitzonderlijk talent te beschikken en tot de absolute top van de musici in Nederland te behoren. Vanuit die gedachte zou het ook regelmatig kunnen voorkomen dat er een aantal jaren achter elkaar geen kandidaten worden toegelaten tot het Traject, gewoon omdat het vereiste niveau niet wordt gehaald.

Het vereiste van het behoren tot de absolute top verhoudt zich niet goed tot het succesvol moeten doorlopen van het Traject om in aanmerking te kunnen komen voor toekenning van de Prijs. Immers iemand die al heeft aangetoond tot de absolute top van de musici in Nederland te behoren, meldt zich in de regel niet aan voor de NMP. Diegene kan op eigen kracht het internationale podium vinden en heeft daarvoor het doorlopen van het Traject niet nodig. Regelmatig is in dit verband ook verwezen naar de statuur, het gewicht, van de NMP. Het werd door een enkele geïnterviewde als gemiste kans gezien dat de NMP niet is uitgereikt aan musici zoals Lucas en Arthur Jussen of Noa Wildschut. In de ogen van diegenen die dit punt opbrachten zou de NMP aan allure toenemen als de Prijs aan dergelijke musici zou kunnen worden uitgereikt zonder dat zij het Traject hadden doorlopen. De Prijs zou, zo interpreteert de Onderzoekscommissie dit standpunt, meer een erkenning moeten zijn van het reeds bereikte dan een erkenning van het potentieel van een kandidaat.

De invulling die de meeste geïnterviewden aan de NMP geven is dat de doelgroep bestaat uit toptalent dat is afgestudeerd en dat zich kan door-ontwikkelen tot excellent niveau. Zij zien de Prijs dus als erkenning van het potentieel van de kandidaat. Deze visie sluit aan bij de historie van de NMP omdat niet iedereen die de Prijs gewonnen heeft ook (een blijvende positie op) het internationale podium heeft bereikt.

B. Aanmelding, Plan.

Musici die menen te voldoen aan de criteria voor toelating kunnen zichzelf aanmelden voor de NMP. Op de website van het FP is beschreven hoe de aanmelding werkt en wat de kandidaat moet indienen. Niet alle kandidaten die we gesproken hebben vonden de informatie op de website helder. Dit geldt eveneens voor de criteria waar kandidaten aan moeten voldoen, zoals bijvoorbeeld de criteria ten aanzien van het te spelen repertoire. Een enkeling was assertief genoeg om contact te zoeken met de secretaris van de Adviescommissie, die in dat geval zeer behulpzaam was geweest met het voorbereiden van de aanmelding.

Naast de auditie moet de kandidaat een Plan maken voor het ontwikkelingstraject. Als het Plan in eerste instantie niet voldoet aan de verwachtingen van de Adviescommissie, krijgt de kandidaat soms de mogelijkheid om het aan te passen. Dit gebeurt meestal in overleg met de secretaris. Voor niet alle kandidaten was helder wat er precies verwacht wordt van het Plan. De Onderzoekscommissie heeft begrepen dat het is voorgekomen dat een kandidaat van wie het Plan in eerste instantie niet goed genoeg was, alsnog is toegelaten zonder dat het

aangepaste Plan aan de voltallige Adviescommissie is voorgelegd. Dit leidde ertoe dat verschillende leden van de Adviescommissie wel de voortgang van de kandidaat moesten beoordelen, maar niet op de hoogte van het definitieve Plan waren.

Een aantal van de (oud)leden van de Adviescommissie vindt de methode van aanmelding te passief. Doordat kandidaten zichzelf aan moeten melden worden mogelijk talenten gemist die voor de NMP in aanmerking zouden komen. Men zou liever hebben dat een actieve benadering van talent mogelijk is. Er is echter niets wat dit in de weg staat. Voor zover er de zorg bestaat dat in een dergelijk geval een belangenverstremming kan ontstaan, zou dit kunnen worden ondervangen door afspraken te maken over het actief benaderen van interessante potentiële kandidaten door (een lid van) de Adviescommissie.

C. Toelating Traject

Het Traject helpt de kandidaat zich te ontwikkelen op muzikaal of persoonlijk vlak, met de bedoeling om de mogelijkheden van de kandidaat te vergroten om als solist een plek te verwerven op het (internationale) podium. De Onderzoekscommissie heeft zowel leden van de Adviescommissie gesproken als kandidaten voor de NMP. De kandidaten (en ook enkele commissieleden) gaven de wens te kennen dat het Traject zich niet alleen richt op de ontwikkeling van de kandidaat op artistiek niveau of als persoon, maar ook ruimte zou bieden voor ontwikkeling op het gebied van (kennis van) marketing en PR. De reden hiervoor is dat marketing en PR het pad van de kandidaat naar het internationale podium kan effenen, wat vervolgens tot ontwikkeling als artiest kan leiden. Niet alle geïnterviewde leden van de Adviescommissie deelden deze mening.

Onder de geïnterviewde leden van de Adviescommissie bestaat geen consensus over hoeveel kandidaten er kunnen worden en zouden moeten worden toegelaten tot het Traject. De meerderheid gaf aan te vinden dat er te veel kandidaten worden toegelaten, dat de lat voor toelating soms hoger zou moeten liggen. De gedachte bestaat dat de omvang van het budget voor de NMP vast ligt, en dat als meerdere kandidaten tegelijkertijd in het Traject zitten, het budget per persoon kleiner is dan wanneer minder kandidaten deelnemen.

De meeste geïnterviewde personen hebben nadrukkelijk aangegeven dat door het FP, de Adviescommissie en de secretaris van de Adviescommissie steeds duidelijk wordt gecommuniceerd bij de start van het Traject dat toelating tot het Traject niet automatisch betekent dat aan het eind de Prijs ook uitgereikt wordt. Toch gaf een aantal (oud)-kandidaten aan dat ze er niet echt rekening mee hielden dat ze de Prijs niet zouden krijgen. Ook was een aantal kandidaten van mening dat de waarde van de NMP vooral in het Traject zit en dat de Prijs minder van belang is.

Sommige van de geïnterviewde leden van de Adviescommissie hebben aangegeven dat in het verleden vooral de kwaliteit van de auditie voor de Adviescommissie de doorslag gaf bij de beslissing om een kandidaat al dan niet toe te laten tot het Traject, maar dat tegenwoordig de kwaliteit van de auditie en van het Plan van vergelijkbaar belang zijn.

De Onderzoekscommissie heeft begrepen dat tot voor kort de besluitvorming in de Adviescommissie over de vraag of een kandidaat al dan niet zou moeten worden toegelaten tot het Traject plaatsvond zonder vaste structuur. Inmiddels is een beoordelingskader

gemaakt aan de hand waarvan de discussie wordt gevoerd en het besluit wordt genomen (zie bijlage Beoordelingskader).

D. Afwijzing

Een afwijzing van een kandidaat na een auditie werd tot voor kort door de voorzitter (of een lid) van de Adviescommissie in een telefonisch gesprek aan de kandidaat overgebracht. Inmiddels heeft het FP hierin verandering gebracht en vindt de afwijzing schriftelijk plaats. De enige afwijzing waarover de Onderzoekscommissie heeft gesproken die nà het doorlopen van het Traject plaatsvond, vond plaats in een persoonlijk gesprek tussen de voorzitter van de Adviescommissie en de kandidaat.

Over de manier waarop de afwijzing wordt toegelicht waren de afgewezen kandidaten met wie de Onderzoekscommissie heeft gesproken over het algemeen weinig positief. De geïnterviewde afgewezen kandidaten vonden de feedback soms zeer stevig en weinig opbouwend, zij konden de feedback niet altijd plaatsen. Er werd bij de feedback in een aantal gevallen vrij fundamentele kritiek geuit op alle aspecten van de performance, die soms steviger was dan wat kandidaten gewend waren bij concoursen. Een enkele afgewezen kandidaat heeft deze feedback als onaangenaam ervaren, met name ook omdat men het idee kreeg dat eigenlijk 'niets' van de auditie goed was. Het gevoel ontstond dat degene die de feedback gaf zelf geen uitvoerend musicus was en de in de vergadering van de Adviescommissie gemaakte losse opmerkingen opsomde zonder zelf de betekenis van de kritiek goed te kunnen begrijpen.

E. Begeleiding, budget

Na de toelating van een kandidaat tot het Traject krijgt de kandidaat een mentor toegewezen die de kandidaat in het Traject begeleidt. De mentor is in de regel iemand uit de Adviescommissie, in een enkel geval wordt een externe mentor aangewezen. Het proces van het kiezen van een mentor, was niet voor alle kandidaten helder.

Zo goed als geen van de geïnterviewde personen kon duidelijk aangeven wat de taken en verantwoordelijkheden van de mentor zijn. De meeste geïnterviewden uit de Adviescommissie gaven aan geen goed beeld te hebben van wat er van een mentor verwacht wordt. Dit gold ook voor personen die zelf mentor zijn of zijn geweest – zij gaven aan naar eigen inzicht invulling aan de rol te hebben gegeven. Een enkeling zag in het ontbreken van kaders vrijheid om het mentorschap zodanig in te vullen dat het precies aansloot bij de behoeften van de kandidaat. De meesten misten de kaders.

De kandidaten waren wisselend in hun waardering over de bijdrage van de mentor. Een aantal kandidaten werd intensief begeleid en was zeer tevreden over de mentoring. Voor hen was het Traject zeer waardevol, waardoor grote progressie werd gemaakt. Enkele kandidaten waren minder of niet tevreden over de mentor. Zij vonden dat er onvoldoende overleg plaatsvond met de mentor of hadden het gevoel anderszins weinig aan de mentor te hebben gehad. In een enkel geval is de secretaris ingesprongen en heeft een deel van de begeleiding overgenomen.

Het functioneren van de mentor wordt niet gemonitord. Het is voorgekomen dat een kandidaat aangaf niet met de mentor overweg te kunnen, waarna een andere mentor is aangewezen. Algemeen wordt aangenomen dat het tot de taak van de mentor behoort om de kandidaat op de hoogte te brengen van het (tussentijds) oordeel van de Adviescommissie over de voortgang van het Traject van de kandidaat. Of de mentor hieraan gehoor geeft wordt niet nagegaan. Dit brengt het risico met zich mee dat de kandidaat onvoldoende gelegenheid krijgt om gedurende het Traject aan de eventuele kritiekpunten te werken, en dat een afwijzing aan het eind van het Traject als een verrassing komt.

De mentor maakt geen schriftelijk verslag van de invulling van het mentorschap. Wel wordt tijdens de vergadering van de Adviescommissie (2 x per jaar) door de mentor een kort verslag uitgebracht over de kandidaat en diens voortgang. Zowel bij verschillende leden van de Adviescommissie als bij kandidaten leeft een grote behoefte aan een systematischer wijze van beoordelen van de voortgang, op basis van helder geformuleerde criteria.

In de meeste gevallen was voor de mentor de omvang van het voor de kandidaat beschikbare budget niet duidelijk. De secretaris van de Adviescommissie beschikt als enige over de informatie over het budget en deelt deze blijkbaar niet met de mentoren. Als gevolg hiervan is het voor een mentor lastig om te adviseren over de vervolgstappen in het Traject. Het gesprek hierover moet de kandidaat met de secretaris voeren, van de inhoud van dat gesprek wordt de mentor niet per definitie op de hoogte gebracht.

Het mentorschap kan erg veel tijd kosten. Op enig moment is besloten om de mentoren een ruimere financiële vergoeding dan voorheen toe te kennen voor hun begeleidingstaken, dit is als zeer positief beschouwd.

F. Tussentijdse beoordeling

Een regelmatig terugkerend punt in de gesprekken is de behoefte aan een duidelijker tussentijds beoordelingsmoment van de kandidaten. Doordat de prijsuitreiking gepaard gaat met een concert met orkest, moet vaak al in een vroeg stadium begonnen worden met het organiseren van de uitreiking opdat een orkest kan worden vastgelegd. Dit wordt als een ongelukkige situatie beschouwd. Het nadeel ervan is dat de voorbereidingen voor de prijsuitreiking al zijn begonnen zonder dat bekend is of deze ook daadwerkelijk zal doorgaan. Het managen van de verwachtingen van de kandidaat hierin, is een zeer precair proces. Ook voor de kandidaat is dit ingewikkeld, want ondanks dat deelname aan de NMP vertrouwelijk is, wordt in het kader van de voorbereiding van de prijsuitreiking toch over de kandidaat gesproken. Mocht vervolgens de Prijs toch niet worden uitgereikt, ligt voor de kandidaat imagoschade op de loer. Voor een aantal kandidaten geldt dat als er een duidelijk moment was geweest voor een tussentijdse beoordeling, de kandidaat zelf beter had kunnen inschatten of ze nog wel door hadden gewild in het proces.

G. Prijsuitreiking

De prijsuitreiking zelf wordt door de meeste kandidaten als een zeer eervol en waardevol moment gezien. Met name voor de wat 'nieuwere' instrumenten is het soms worstelen met de vorm van de prijsuitreiking.

H. Adviescommissie, voorzitter

Door verschillende geïnterviewde leden van de Adviescommissie is aangegeven dat er een aanzienlijk verloop is binnen de Adviescommissie. Leden worden benoemd voor een periode van drie jaar en kunnen eenmaal worden herbenoemd. Dit leidt ertoe dat regelmatig een commissielid moet oordelen over de toekenning van de Prijs aan een kandidaat (dus over de vraag of de kandidaat zich voldoende ontwikkeld heeft) zonder betrokken te zijn geweest bij de toelating van de kandidaat tot het Traject. Het is voorgekomen dat er kandidaten zijn toegelaten tot het Traject waarvan een deel van de Adviescommissie aangeeft dat ze deze kandidaten zelf niet zouden hebben toegelaten.

Door alle leden van de Adviescommissie werd aangegeven dat ze de samenstelling van de commissie evenwichtig vonden. Er bestaat een goede mix aan kennis, expertise en vaardigheden. Van de commissieleden wordt gevraagd om concerten van de kandidaten te bezoeken. Zeker tijdens Covid was dit niet altijd makkelijk, reden waarom in voorkomend geval de duur van het Traject is verlengd. Concerten bezoeken is soms heel lastig voor de commissieleden, bijvoorbeeld als de kandidaat of het commissielid in het buitenland verbleef, door de eigen speelpraktijk, of om andere redenen. Ook de wisselingen in de Adviescommissie bemoeilijken het vormen van een oordeel. Hoe beoordeel je de voortgang van iemand waarvan je niet bij het startpunt betrokken was?

Een aantal van de (oud)leden van de Adviescommissie heeft aangegeven pas na verloop van tijd te hebben begrepen wat het lidmaatschap van de Adviescommissie inhield. Er wordt aan het begin van het lidmaatschap blijkbaar niet altijd voldoende toelichting gegeven van wat de taken en verantwoordelijkheden zijn die horen bij het lidmaatschap van de Adviescommissie.

Het lidmaatschap van de Adviescommissie kost de nodige tijd. Dit heeft onder meer te maken met het bezoeken van optredens van kandidaten door commissieleden. De vergoeding voor het lidmaatschap van de Adviescommissie staat, zo zegt een aantal van de (oud-)leden van de Adviescommissie, niet helemaal in verhouding tot de tijd die ermee gemoeid is. Het lidmaatschap van de Adviescommissie wordt door hen dan ook te zien als een erebaan.

De voorzitter speelt een belangrijke rol in het begeleiden van het functioneren van de Adviescommissie en het bewaken van de kaders. Een aantal commissieleden heeft aangegeven dat, doordat de voorzitter zelf ook inhoudelijk lid van de Adviescommissie was, hij een grote stempel kon drukken op het proces. Niet iedereen voelde zich daarom helemaal vrij om te spreken. Inmiddels is dit veranderd, zo heeft de Onderzoekscommissie begrepen, en heeft de huidige voorzitter alleen nog een technische en proces bewakende rol. Door vrijwel alle geïnterviewden die lid zijn van de Adviescommissie werd aangegeven dat dit een verbetering is. Een aantal commissieleden gaf aan het jammer te vinden dat de Adviescommissie niet tot een 'eenheid' is gesmeed. De verschillende zienswijzen op de uitgangspunten van de NMP zijn naar het oordeel van sommige leden van de Adviescommissie onvoldoende onderling uitgesproken en er is te weinig naar consensus hierover gestreefd. Het smeden van een eenheid zou, volgens sommigen, een van de belangrijkste rollen van de voorzitter moeten zijn. Overigens heeft de afgelopen twee jaar Covid dit proces nog verder bemoeilijkt doordat er niet fysiek vergaderd kon worden.

Onderzoeksvraag 2: Hoe verhouden deze zaken zich tot de in het Reglement vastgelegde criteria en organisatiebeschrijving?

Bij de beantwoording van onderzoeksvraag 1 is aan de orde gekomen dat het Reglement op enkele onderdelen niet voldoende duidelijk is of niet volledig aansluit bij de informatie over de NMP op de website van FP. Op deze onderdelen wordt hieronder ingegaan.

Ook is stilgestaan bij verschillen in de visie op het doel van de NMP, of op de vraag hoe de NMP georganiseerd zou moeten worden. Ten aanzien van deze categorie is het allereerst zaak om te bepalen welke visie gevolgd wordt en op welke manier de NMP georganiseerd moet worden. Daarna kan het Reglement (en de website) dienovereenkomstig aangepast worden.

A. Wie kent de Prijs toe

De definitie van Nederlandse Muziekprijs in artikel 1 lijkt te impliceren dat iedere kandidaat die naar het oordeel van de Adviescommissie het ontwikkeltraject met succes heeft afgerond de Prijs krijgt. De definitie is onvolledig, het besluit tot toekenning van de Prijs is namelijk een besluit van de minister of staatssecretaris van OCW, genomen op voordracht van het bestuur van het FP, die de voordracht opmaakt na advies van de Adviescommissie, welke alleen positief adviseert als de kandidaat het ontwikkeltraject met succes heeft afgerond.

B. Wie komt voor de NMP in aanmerking

De voorwaarde voor toelating in artikel 4, onderdeel 2, is dat de kandidaat naar het oordeel van de Adviescommissie *in beginsel* beschikt over de kwaliteiten die tot *een betekenisvolle internationale solocarrière* kunnen leiden. In de definitie van Nederlandse Muziekprijs in artikel 1 wordt een ander criterium gehanteerd (*op het hoogste artistieke niveau binnen de internationale muziekpraktijk functioneren*) en op de website wordt gesteld dat *de solocarrière geheel of ten dele in orkestverband dient plaats te vinden*. Het Reglement noemt het orkest uitsluitend in het kader van het optreden ter gelegenheid van de uitreiking van de Prijs (artikel 2). In de praktijk komt het voor dat een optreden zonder orkest plaatsvindt.

C. Plan

Blijkens het Reglement geeft de kandidaat bij aanmelding een toelichting op de doelen die hij in het ontwikkeltraject wil behalen (artikel 5), en wordt het Plan voor het ontwikkeltraject vervolgens – na toelating tot het Traject - in overleg met de mentor opgesteld (artikel 9). In de praktijk lijkt het duidelijke onderscheid tussen doelen en Plan niet te bestaan en wordt van de kandidaat verwacht al bij de aanmelding een min of meer uitgewerkt Plan beschikbaar te hebben. Blijkens het Beoordelingskader dat wordt gehanteerd voor de beantwoording van de vraag of de kandidaat tot het Traject wordt toegelaten, is het oordeel over het Plan een van de criteria voor toelating tot het Traject.

D. Toekenning Prijs

Uit het Reglement, artikel 12, volgt dat een concert wordt georganiseerd om te beoordelen

of de kandidaat de in het Plan opgenomen doelen van het ontwikkelingstraject heeft behaald. In de praktijk vindt dit concert niet plaats en beoordeelt de Adviescommissie de vraag of de doelen zijn behaald aan de hand van hetgeen gedaan wordt om de voortgang van de kandidaat te beoordelen (zie artikel 11, verslag mentor, concertbezoek, verslag kandidaat). Als dit het geval is, besluit het bestuur van het FP of aan de kandidaat de Prijs wordt toegekend. Het vervolgens te organiseren concert dient uitsluitend als feestelijk podium voor de uitreiking van de Prijs.

Het Reglement zwijgt over een aantal aspecten waarover in de praktijk behoefte aan duidelijkheid bestaat, te weten een beschrijving van rol, taken en verantwoordelijkheden van voorzitter, mentor, leden en secretaris van de Adviescommissie.

Het is niet voor iedereen duidelijk wat verwacht wordt in zijn rol of die van de andere betrokkenen in of bij de Adviescommissie. In het bijzonder wordt behoefte gevoeld aan een beschrijving van de rol, taken en verantwoordelijkheden van de mentor.

E. Transparantie (documentatie)

De huidige procedure kent weinig formaliteiten. De communicatie met de kandidaat (over toelating of afwijzing) geschiedt grotendeels mondeling, de mentor doet mondeling verslag in vergaderingen van de Adviescommissie over de voortgang van de kandidaat. Het kan voorkomen dat niet alle leden van de Adviescommissie bekend zijn met de overwegingen bij toelating van een kandidaat tot het Traject, of niet over de laatste versie van het Plan beschikken.

De procedure zou aan transparantie winnen (en het risico op onduidelijkheid of willekeur zou verminderen) wanneer meer dan nu het geval is schriftelijk wordt gecommuniceerd of mondelinge communicatie schriftelijk wordt bevestigd. Dit geldt zowel ten aanzien van communicatie jegens de kandidaat, als interne communicatie. Het voor een kandidaat beschikbare budget zou in elk geval kenbaar moeten zijn voor de mentor van die kandidaat.

F. Mogelijkheid van belangenconflict mentor

Het Reglement heeft oog voor de mogelijkheid van een belangenconflict met betrekking tot het advies tot het al dan niet toelaten van een kandidaat tot het Traject (artikel 7.2). De meeste geïnterviewde personen gaven aan hierover weinig of geen zorg te hebben. Tegelijkertijd is ook meermaals opgemerkt dat de muziekwereld een kleine wereld is waarin mensen elkaar in verschillende rollen en hoedanigheden regelmatig tegenkomen. Dit geldt niet alleen voor de mentor, maar ook voor andere bij de NMP betrokkenen zoals leden van de Adviescommissie of betrokkenen bij het FP. Het valt te overwegen om in het Reglement een tekst op te nemen ter voorkoming van belangenconflicten tussen mentor en kandidaat. Zeker wanneer de mentor zich in hetzelfde werkveld als de kandidaat begeeft, zou hiervoor aandacht moeten zijn.

Onderzoeksvraag 3: Welke aanbevelingen zijn er voor de inrichting van het studietraject van de Nederlandse Muziekprijs en de communicatie daarover in de toekomst?

Op basis van de gesprekken met de geïnterviewde betrokkenen komt de Onderzoekscommissie tot de volgende aanbevelingen.

1. Helderheid en transparantie

De Nederlandse Muziekprijs is een unieke combinatie van de Prijs en het Traject. Deze combinatie blijkt tot uiteenlopende verwachtingen en interpretaties over het doel van de NMP te leiden en over de voorwaarden voor en de wijze waarop dat doel bereikt kan worden.

De Onderzoekscommissie adviseert daarom om zeer helder en expliciet te zijn over het precieze doel van de NMP, het door de kandidaten te bereiken (of al bereikte) podium, en de doelgroep. Geef daarnaast waar nodig een beschrijving of een aanscherping van de beschrijving van de toe te passen beoordelingskaders en toetsingscriteria ten aanzien van aanmelding, auditie en toelating, het Plan, het Traject, tussentijdse beoordelingsmomenten, budget en de uiteindelijke toekenning van de Prijs. Publiceer, waar toepasselijk, kaders en criteria. Zodoende kan een breder gedeeld referentiekader ontstaan voor het FP, de Adviescommissie en de kandidaten.

Aanbeveling: Bied helderheid over het precieze doel van de NMP en over de voorwaarden voor en de wijze waarop dat doel kan worden bereikt. Pas waar nodig het Reglement en de communicatie op de website hierop aan.

2. Communicatie

De wijze van communicatie is in het verleden veelal 'informeel' geweest, dat wil zeggen mondeling, zonder schriftelijke opvolging en niet overeenkomstig een vaste structuur. Hoewel hieraan voordelen zijn verbonden, is het te overwegen om op kwetsbare onderdelen in de procedure van de NMP te kiezen voor een meer formele benadering. Met kwetsbare onderdelen in de procedure wordt bedoeld op onderdelen die voor de kandidaat en/of de Adviescommissie van groot belang of zeer persoonlijk zijn.

Wanneer het resultaat van onderling overleg binnen de Adviescommissie over een kandidaat in de verschillende stadia (Plan, auditie, voortgang ontwikkelingstraject) schriftelijk wordt vastgelegd, biedt dit een duidelijk kader voor het geven van terugkoppeling aan de kandidaat door degene(n) die die terugkoppeling verzorgen (leden Adviescommissie, mentor).

Wanneer schriftelijk verslag wordt gedaan van de inhoud van de terugkoppeling aan de kandidaat en de daarbij gemaakte afspraken, kan nagegaan worden of de communicatie met de kandidaat naar behoren heeft plaatsgevonden.

Wanneer de schriftelijke verslaglegging in een beveiligde omgeving voor alle leden van de Adviescommissie toegankelijk is, wordt bevorderd dat de leden van de Adviescommissie

uniform communiceren, doordat ieder commissielid over dezelfde informatie kan beschikken.

Het FP nam al voor de start van dit onderzoek de beslissing om zeer belangrijke gesprekken niet langer door één persoon te laten voeren, en om meer dan voorheen het geval was schriftelijk te communiceren. Dit past in de lijn van de aanbeveling.

Aanbeveling: Kies op de daarvoor in aanmerking komende onderdelen van de procedure van de NMP voor een meer formele communicatievorm.

3. Adviescommissie, mentor en voorzitter

Over de taken en verantwoordelijkheden die behoren bij het mentorschap, het voorzitterschap van de Adviescommissie en, in mindere mate, het lidmaatschap van de Adviescommissie bestaat niet bij alle betrokkenen hetzelfde beeld. De Onderzoekscommissie geeft in overweging om een korte beschrijving te maken van de taken en verantwoordelijkheden behorend bij de bedoelde rollen.

De recentelijk gemaakte stap naar een onafhankelijk voorzitter, die met name de communicatie en het besluitvormingsproces bewaakt, is binnen de Adviescommissie positief ontvangen. Het verdient aanbeveling dat de voorzitter alert is op het vormen van een 'eenheid' van de Adviescommissie.

Aanbeveling: Overweeg een korte beschrijving te maken van de taken en verantwoordelijkheden behorend bij de rollen van mentor, voorzitter van de Adviescommissie alsmede, voor zover nodig, lid van de Adviescommissie.

4. Kwetsbaarheid

De nodige betrokkenen hebben gewezen op de kwetsbaarheid van degenen die zich blootstellen aan het oordeel van anderen over hun prestaties, en de kwetsbaarheid van degene die een negatieve beoordeling moet geven. Het ontvangen van een negatieve beoordeling is inherent aan het meedoen aan concoursen of audities, het hoort erbij in de muziekwereld. Een goed onderbouwde en navolgbare beoordeling kan in zoverre positief zijn dat ook wanneer deze tot een afwijzing leidt, de kandidaat van de kritiek kan leren en zich kan verbeteren.

Het verdient aanbeveling om goed oog te hebben voor bedoelde kwetsbaarheden aangaande de procedure van de NMP, in het bijzonder bij het beoordelen van personen. Als degene die een negatieve beoordeling moet geven onvoldoende toegerust is op het overbrengen van de kritiek, zou diegene daarbij geholpen moeten worden.

Aanbeveling: houd oog voor de kwetsbaarheid van betrokkenen in de procedure.

Bijlage A: Reglement procedure Nederlandse Muziekprijs, website en Beoordelingskader

Hieronder volgt een beschrijving van enkele aspecten van de door de Onderzoekscommissie beoordeelde informatie, te weten het Reglement, het Beoordelingskader en de website van het FP.

Definitie

In het Reglement is de NMP gedefinieerd als een onderscheiding die namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wordt toegekend aan een kandidaat die naar het oordeel van de Adviescommissie met succes een ontwikkelingstraject heeft afgerond dat hem in staat stelt als musicus op het hoogste artistieke niveau binnen de internationale muziekpraktijk te functioneren.

Procedure

Op grond van het Reglement is de procedure voor toelating tot het Traject en toekenning van de Prijs kort gezegd de volgende:

1. Een kandidaat meldt zich aan en verstrekt daarbij (i) een live-opname die een goed beeld geeft van zijn capaciteiten, (ii) een lijst met gekend repertoire uit alle belangrijke stijlperiodes, voor zover voorhanden voor het betreffende instrument of stemsoort, en (iii) een toelichting op de doelen die hij in het ontwikkelingstraject wil behalen.
2. De Adviescommissie adviseert het FP over de aanmeldingen. Het FP nodigt kandidaten uit voor een auditie waarbij de (meerderheid van de) leden van de Adviescommissie aanwezig zijn. De Adviescommissie adviseert het FP over toelating van kandidaten tot het Traject. Het FP besluit mede op basis van dat advies over toelating.
3. Een tot het Traject toegelaten kandidaat krijgt een mentor toegewezen, die de kandidaat gedurende het Traject met raad en daad terzijde staat en optreedt als intermediair tussen de Adviescommissie en de kandidaat. De mentor is bij voorkeur afkomstig uit de Adviescommissie. In overleg met de mentor stelt de kandidaat een Plan op waarin de gedurende het Traject te behalen ontwikkelingsdoelen worden benoemd.
4. De (leden van de) Adviescommissie houdt de voortgang van het Traject van de kandidaat in de gaten aan de hand van mondelinge verslagen van de mentor, het bijwonen van concerten van de kandidaat en schriftelijke verslagen van de kandidaat. Als de voortgang daartoe aanleiding geeft in de ogen van de Adviescommissie, kan de Adviescommissie een tussentijds concert organiseren voor de kandidaat, en/of het Traject voortijdig beëindigen.
5. Als het Traject is afgerond wordt een concert van de kandidaat georganiseerd met het doel te beoordelen of de in het Plan beschreven ontwikkelingsdoelen zijn behaald. Als de kandidaat een bevredigende ontwikkeling heeft getoond, adviseert de Adviescommissie het FP om de Prijs toe te kennen.
6. De Prijs wordt bij voorkeur uitgereikt bij gelegenheid van een solistisch concert met orkestbegeleiding.

Voor wie

In het Reglement wordt beschreven voor wie het Traject en de Prijs bedoeld zijn:

- In de definitie van de Nederlandse Muziekprijs is bepaald dat de Prijs toekomt aan degene die *“met succes een ontwikkelingstraject heeft afgerond dat hem in staat stelt als musicus op het hoogste artistieke niveau binnen de internationale muziekpraktijk te functioneren”*;
- In artikel 2 (Doel) is bepaald dat het Traject bedoeld is voor *“een bijzonder getalenteerde instrumentalist of vocalist die is opgeleid op het terrein van de klassieke muziek”* waarbij als voorwaarde voor toelating tot het Traject (artikel 4) onder meer geldt dat de kandidaten *“in beginsel beschikken over de kwaliteiten die tot een betekenisvolle internationale solocarrière kunnen leiden”*.

Website

Op de website van het FP zijn de vereisten tot toelating tot het Traject nader ingevuld. De website vermeldt in juli 2022 ten aanzien van toelating tot het Traject de volgende vereisten:

- *“Potentie om als solist een internationale carrière op te kunnen bouwen, geheel of ten dele in orkestverband”*;
- *“Aan kunnen tonen van concrete plannen voor artistieke ontwikkeling. Bij een musicus die is toegelaten, staat de persoonlijke muzikale ontwikkeling centraal. Daarbij krijgt diens internationale potentie als solist meer gestalte. Een kandidaat krijgt een mentor en werkt met musici en coaches in binnen- en buitenland. Niet alleen muzikale ontwikkeling, maar ook onderzoek en carrièreplanning kunnen onderdeel uitmaken van het traject.”*; en
- *“Uw speelpraktijk als solist bevindt zich geheel of ten dele binnen het orkestcircuit, dan wel die van de grotere muziekensembles.”*

Beoordelingskader

Het Beoordelingskader benoemt een aantal criteria die een rol spelen bij het vormen van het oordeel door de Adviescommissie over de vraag of een kandidaat moet worden toegelaten tot het Traject.

Voor de beoordeling van de auditie wordt stilgestaan bij (i) vakmanschap, (ii) zeggingskracht, (iii) oorspronkelijkheid, en (iv) repertoire/originaliteit.

Voor de beoordeling van het door een kandidaat in te leveren studieplan worden ook criteria gesteld, te weten (i) visie op eigen positie in het veld en ten opzichte van het publiek, (ii) partners en netwerk in relatie tot het plan, (iii) haalbaarheid, en (iv) potentieel voor verdieping in het Plan.

Beoordelingskader								
	AUDITIE				STUDI EPLAN			
Naam kandidaat	Vakma nschap	Zeggingskra cht	Oorspron kelijkheid	repertoire keuze - breedte/o riginaliteit	Visie op eigen positie in het veld en tov publie k	Partn ers en netw erk in relati e tot het studi eplan	Haalbaarhe id studieplan/ praktische haalbaarhe id	Pote ntiee l voor verdi eping in studi eplan
	<i>Denk hier aan virtuositeit, technische vaardigheid en kwaliteit van de uitvoering</i>	<i>Weet de musicus de luisteraar te beroeren? Is er sprake van sterke expressie via het spel, solistische uitstraling en podiumpersoonlijkheid</i>	<i>Is er sprake van persoonlijke profilering, een eigen handtekening of originele interpretatie</i>					
	(+ of -) en toelichting	(+ of -) en toelichting	(+ of -) en toelichting	(+ of -) en toelichting	(+ of -) en toelichting	(+ of -) en toelichting	(+ of -) en toelichting	(+ of -) en toelichting

Bijlage B. Protocol onderzoekscommissie

Vastgesteld d.d. 1 mei 2022

Protocol in verband met het onderzoek aangaande de Nederlandse Muziekprijs in opdracht van het Fonds Podiumkunsten

Het onderhavige protocol wordt door de onderzoekscommissie (hierna: de Commissie) voorafgaand aan het gesprek aan de te interviewen personen toegestuurd.

Omvang onderzoek

De Commissie richt zich op de beantwoording van de onderzoeksvragen zoals vermeld in de notitie van het Fonds Podiumkunsten d.d. 25 maart 2022 (hierna: de Opdracht), te weten:

1. Welke zaken spelen/hebben gespeeld met betrekking tot toelating, begeleiding, opvolging en communicatie tijdens de onderzoeksperiode?
2. Hoe verhouden deze zaken zich tot de in het reglement vastgelegde criteria en organisatiebeschrijving?

En ten slotte:

c. Welke aanbevelingen zijn er voor de inrichting van het studietraject van de Nederlandse Muziekprijs en de communicatie daarover in de toekomst?

De periode waarop het onderzoek door de Commissie zich richt is de periode van 1 januari 2015 (de datum waarop het thans geldende reglement in werking trad) tot de datum van afronding van het onderzoeksrapport.

De Commissie is niet strikt tot de vermelde onderzoeksvragen beperkt en kan, wanneer zij daartoe noodzaak of aanleiding ziet, ook aanpalende zaken in het onderzoek betrekken en in het onderzoeksrapport vermelden.

Interviews

Gesprekken vinden in beginsel plaats via video-verbinding. Gesprekken vinden plaats op vertrouwelijke basis en worden in beginsel door de voltallige Commissie gevoerd. Er wordt van elk gesprek een verslag gemaakt dat ter vaststelling wordt voorgelegd aan de geïnterviewde. De geïnterviewde is vrij om het aan te passen naar eigen inzicht. Het gespreksverslag wordt ter vaststelling van de inhoud ondertekend door de geïnterviewde. Na vaststelling wordt het gespreksverslag gebruikt voor het opstellen van een onderzoeksrapport.

Citaten of passages uit de gespreksverslagen welke – in alle redelijkheid – herleidbaar zijn tot geïnterviewde personen, zullen uitsluitend na toestemming van de desbetreffende persoon in het onderzoeksrapport worden opgenomen.

De gesprekken worden door de Commissie, met toestemming van de geïnterviewde persoon, opgenomen ten behoeve van de uitwerking van het onderzoeksverslag. Onmiddellijk na vaststelling van het gespreksverslag wordt de betreffende opname vernietigd.

De gespreksverslagen worden niet gedeeld met derden en worden niet toegevoegd aan het onderzoeksrapport. Na oplevering van het rapport worden de gespreksverslagen door de Commissie vernietigd.

Vragenlijst

De Commissie neemt de interviews af aan de hand van een vragenlijst, maar zij is daartoe niet beperkt. De vragenlijst wordt desgevraagd voorafgaand aan het gesprek aan de te interviewen persoon/personen gezonden, onder voorwaarde van vertrouwelijke behandeling door de geïnterviewde(n).

Te interviewen personen

In de Opdracht is een omschrijving opgenomen van de categorieën van personen die de Commissie geacht wordt te spreken. Behalve de in de Opdracht bij naam genoemde personen bepalen de onderzoekers zelf met wie zij willen spreken, binnen de categorieën van personen die in de Opdracht zijn omschreven. De onderzoekers zijn vrij om meer dan de in de Opdracht beschreven 20 personen te interviewen.

Onderzoeksrapport

Het onderzoeksrapport wordt door de Commissie uitsluitend uitgebracht aan het Fonds Podiumkunsten. De Commissie maakt het onderzoeksrapport niet beschikbaar aan anderen dan het Fonds Podiumkunsten.

Voorafgaand aan definitieve oplevering van het onderzoeksrapport wordt het in concept aan het Fonds Podiumkunsten gezonden met het verzoek om eventuele feitelijke onjuistheden te benoemen.

De onderzoekers laten zich niet uit over het onderzoek of het onderzoeksrapport.

Onafhankelijkheid

De leden van de Commissie zullen het onderzoek in onafhankelijkheid uitvoeren. Dat wil zeggen dat zij autonoom zijn in de wijze waarop het onderzoek wordt vormgegeven en uitgevoerd. In het onderzoek wordt door de onderzoekers aan geen van de belanghebbenden of groepen van belanghebbenden bijzondere invloed of zeggenschap toegekend. De leden van de Commissie hebben geen persoonlijke of zakelijke relatie met het Fonds Podiumkunsten (anders dan uit hoofde van de onderzoeksopdracht) of met een van de te interviewen personen, tenzij nadrukkelijk anders in het onderzoeksrapport zal worden vermeld.

Privacy

De Commissie zal geen persoonsgegevens opslaan anders dan naam- en contactgegevens (e-mailadres en/of telefoonnummer) en deze gegevens niet anders gebruiken dan ten behoeve van het door de Commissie uit te voeren onderzoek.

Voor zover andere persoonsgegevens in het kader van het onderzoek worden verwerkt, worden de desbetreffende belanghebbenden van die verwerking op de hoogte gesteld. Die personen worden geïnformeerd in een afzonderlijk bericht.